

така и Килифарево давало салахори, млади българи, навързани по 12 въ група и откарвани въ Шуменъ и Варна да копаятъ ровове и да погребватъ чумави хора. (Вж. стр. 205).

Килифарци много често се оплаквали и негодували отъ тежкитѣ данъци, що налагалъ грѣцкиятъ владика въ Търново за вѣнчило, за кръщение, за опѣло и за своитѣ посѣщения по селата.

Килифарската община правила заемъ и давала материали и добитѣкъ на държавата въ военно време.

Такива извънредни данъци виждаме отъ приложеното благодарително, залепяно на вратитѣ на църквитѣ:

„Ся писмо споредъ сеферѣтъ отъ Тарновската кааза, на царската урдія, дето стоя на Шуменъ, каквото беши потребно за урдіята, като се поискаха мумбая и другие потребни работи, покорните на царя отслужуваха на сичкитѣ царски повелѣніе. Возпрія благодарностъ милостивиятъ царъ нашъ отъ тѣзи работи, що са давали покорните на царя, проводи хиляда и девѣндесетъ и дѣветъ кѣсий и сто и четирисетъ гроша... Подиръ барашикѣтъ (мирѣтъ) Милостивиятъ нашъ царъ, държавата негова да бѣди непобедима, благоволи да са отвори царската богата хазна и колкото курсуръ остана да зематъ отъ иширата и другитѣ харчове, дето са хранили царскиятъ хаскеръ, дето седѣ на кашла, кога заминува, проводи две хиляди и четири стотинъ и двадесетъ и петъ и половина гроша по височайшіи *Афузъ бей*, що дойде въ Търново, раздаде на секиго, кой колкото има да зема, на ржката... Заради това стана туй писмо да го гледа на вратата раята и да умножаватъ молитвата си предъ Бога за крепкия царъ“...

Сене 1831, мес. февруарій, день 20.

Църкви, свещеници и благочестіе.

Като стара и привилегирована община, Килифарево имало винаги молитвенъ домъ (църква), дори още отъ българското царство.

Църквата е била на сѣщото мѣсто, гдето е сега църквата „Св. Архангелъ“. Понеже между селото и манастира, основанъ отъ *Теодосия* горе въ планината, имало винаги жива връзка, трѣбва да се приеме, че и свещеницитѣ въ селото били грамотни и развити хора. Наистина, манастирѣтъ въ планината билъ напуснатъ и съборенъ въ турско време, но мѣстнитѣ ученици на *Теодосия*, както и тѣхнитѣ приемници, пазили преданията за светата обитель, продължавали старобългарското четмо и писмо, а, може би, тайно и учението на мълчаливцитѣ, което проповѣдвалъ *Теодосий*. Въ това нѣмаме основание да се съмняваме, щомъ